

Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

Újabb munkalehetőségek nyílnának meg

Interjú Kovács Gyözővel, az NyMTIT elnökével

– A 2010. év felénél járunk. Milyen jelentősebb feladatokat végzett el eddig a társulás?

– A társulás egyik legtanulságosabb szakmai útján vagyunk túl. A szomszédos Szlovéniában jártunk a krskó-i atomerőműnél, ahol megismerkedtünk a létesítménnyel, az azt befogadó településsel, és ezek kapcsolatával, különös tekintettel a lakossági kommunikáció támogatási rendszerére. Másik említésre méltó fejleményünk, hogy egy nagyon fontos pályázat beadásán is túl vagyunk már. A Dél-dunántúli Operatív Program közösségi közlekedést fejlesztő támogatásának keretében szeretnénk kialakítani a társulás településeinek közös tarifarendszerét, egyeztetett buszmenetrendjét, és az idekapcsolódó infrastruktúrát. Ennek az 500 millió forintos pályázatnak és a jól megszervezett közösségi közlekedésnek köszönhetően sokak számára nyílnának meg újabb munkalehetőségek. A települések egymás közötti, valamint Pécs városának elérhetőségén sokat javítana ez a lehetőség, a döntést még idén meghozza a kiíró.

– Az Ön által is fontosnak tartott lakossági tájékoztatás és maga a közösség milyen féléven van túl?

– Ami a lakossági programokat és a kommunikációt illeti, idén is megrendeztük a Niels Bohr kémia- és fizikaversenyt Hetvehelyen. Ez a gyermekek számára évről évre lebonyolított esemény nagyban hozzájárul ahhoz, hogy minél tájékozottabbak legyenek a jövő generációi, és felelős döntéseket tudjanak hozni a lakóhelyüket illetően is. Ezenkívül pedig továbbra is támogatjuk a Zsongorkó Baráti Kör tevékenységét, például a vidék bormustráit, de segítséget nyújtunk a települések falunapjainak megrendezéséhez is, többek között az NyMTIT mobil nagysátrát, hangosítási eszközeit és színpadát is rendelkezésükre bocsátjuk.

Kovács Gyöző fontos döntéseket vár az év második felében

Meg kell említenem azt is, hogy habár több településen is okoztak károkat a május végi, június eleji nagy esőzések, és az azt követő áradások, a nyugat-mecseki térség a szerencsebb területekhez tartozott ebből a szempontból.

– Végre igazi nyárról beszélhetünk, de Önök már az ősze készülnek. Miért?

– Fontos esemény lesz a társulás idei programjában a Bodán megrendezésre kerülő VII. Tájoló Nap, melynek díszvendége a svéd Östhammars városának polgármester asszonya lesz, aki az ottani településre tervezett radioaktív hulladék-tároló kutatásáról és a lakossági kapcsolatokról tart majd előadást. A szeptember 25-i tájékoztató nap programját a következő hetekben állítjuk össze. Októberben rendezik az önkormányzati választásokat, a térség polgármesterinek ezzel kapcsolatban is sok teendőjük lesz, mivel minden településvezető újra jelölteti magát. Ezek mellett a szokásos feladatainknak kell eleget tenni, és várjuk a már említett pályázat eredményhirdetését, így siker esetén nagy munka kezdődhet meg itt a Nyugat-Mecsekben.

(Folytatás a 3. oldalon)

A J Á N L Ó

Szakmai út Szlovéniában

Május 14–17. között Szlovéniában, a krskói atomerőműben tett szakmai látogatást a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás 45 fős delegációja. A csoport tagjai voltak a települések polgármesterei, jegyzői, a képviselő-testületek tagjai, és a helyi civil szervezetek képviselői.

(4. oldal)

Beszélgetés Barnabás Istvánnal, az RHK Kft. üzemeltetési igazgatójával

„1998 elején Rónaky József, az OAH mostani főigazgatója mondta, hogy alakul az RHK, és hogy jelentkezsek be. Megkerestem Ormai Pétert, a mostani főmérnököt, és aztán el is felejtettem a dolgot. De áprilisban felhívtak, hogy akarok-e menni, és van rá egy nap gondolkodási időm. Nem is vártam ki az egy napot. Alapító tag lettem.”

(5. oldal)

Több mint félmilliárd forint jutott akadálymentesítésre

Lezárult a Norvég Alap és a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány akadálymentesítési programja. Több mint 95 millió forint talált gazdára a pályázat utolsó, harmadik fordulójában a nukleáris létesítményeket, kutatásokat befogadó körzetekben.

(6. oldal)

Nem könnyű választások

– Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa jegyzete

„Ám ne feledjük, mind e közben itt lebeg a horizonton a jövő csábos ígérete, a teljesen tisztának mondott fűzős energia. Kérdés persze, hogy az egyelőre rettenetesen sok pénzt felemésztő nagy ígéretet lehet-e, és ha igen, akkor hány évtized múlva lehet majd hasznos forrásként alkalmazni.”

(7. oldal)

Látogatás Bátaapátiban

A Zsongorkó Baráti Kör szervezésében június 3-án Bátaapátiban, a Nemzeti Radioaktív-hulladék-tárolóban (NRHT) tett látogatást az NyMTIT tagtelepüléseinek polgáraitól álló küldöttség.

(8. oldal)

FALVAK HÍREI

BAKONYA

A Pécsi Többcélú Kistérségi Társulástól egy 16 személyes iskolabuszt kapott az önkormányzat. A járművel a település iskolásainak a megyeszékhelyre való eljutását szeretnék megoldani.

Befejeződött a településen a virágosítási program, mely során 350 tő növény lett kiültetve a közhasznú munkások segítségével.

Május 29-én rendezték meg Bakonyán a már hagyománynak számító bányásztalálkozót, melyen a Mecseki Ércbányászati Vállalat volt dolgozóit látták vendégül.

Június második szombatján rendezték meg a bakonyai falunapot. A délelőtti program a gyermekeknek szólt, volt légvár, arcfestés és körhinta is. A délután folyamán pedig a kulturális műsor keretében a környékbeli amatőr együttesek szórakoztatták a jelenlévőket.

BODA

Az IKSZT (Integrált Közösségi Szolgáltató Terek) pályázaton elnyert 42 millió forintos támogatás segítségével egy szolgáltatóház kialakítását tervezi az önkormányzat, ahol helyet kapna többek között a posta, az ifjúsági és a nyugdíjas-klub is.

A húsvéti ünnepek alatt az erdélyi partnertelepülésen, Csikrákoson járt az

önkormányzat küldöttsége és a bodai polgárok egy csoportja, összesen 8 fővel. A két település polgármestere áttekintette a partnerkapcsolatok további lehetőségeit, és ennek eredményeképpen Bodára érkezett egy asztalosokból álló brigád, akik egy 12 személyes filagóriát ácsoltak a falu lakói számára, melyet a májusi falunapon adtak át.

Május 2-án került megrendezésre a Bodai Falunap, valamint a „Boda” nevűek országos találkozója. A meghívottak egy előadást hallgathattak meg Dr. Boda László, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanáráról, a „Boda név eredete” címmel. A délutáni program keretében, átadásra került a műfüves labdarúgópálya, az avatóbeszédet Mészöly Kálmán, a Magyar Labdarúgó Szövetség tagja, 61-szeres válogatott labdarúgó mondta. Köszöntőjében az utánpótlás-nevelés fontosságát hangsúlyozta, és reményét fejezte ki, hogy ez a létesítmény is segíti majd a focizni szerető fiatalok fejlődését. A kezdőrúgást a Paksi Atomerőmű Zrt. képviseletében Kováts Balázs végezte el, majd a bodai utánpótláscsapat tagjai birtokba is vették a pályát. Május 23-án pedig, Pünkösdi Kupa néven, 15 csapat részvételével labdarúgóturnát rendeztek a műfüves pályán.

BÜKKÖSD

A Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány pályázatán elnyert forrás segítségével, az önkormányzat épületének teljes akadálymentesítésére, és az épület előtti parkoló kialakítására kerül sor. Jelenleg a közbeszerzési eljárás van folyamatban, a várható bekerülési érték közel 18 millió Ft lesz. A kivitelezési munkák még az idén befejeződnek.

Június 5-én került megrendezésre a hagyományos Bükkösi Lovas- és Falunap. Egész napos családi programokkal, sztárvendégekkel, és ingyenes játékokkal várták a vendégeket a sporttelepen.

A tanévzáróval kezdetüket vették az iskola és az óvoda külső felújításának kivitelezési munkálatai. Az iskola esetében 60 millió Ft, az óvodánál pedig 40 millió Ft lesz a beruházás várható költsége.

CSERDI

Az IKSZT cím birtokosa lett a település, és az így elnyert közel 50 millió forintos támogatás segítségével, egy mentálhigiénés központot kívánnak létrehozni.

A falu az utóbbi időben egyre csak szépül, mondják sokan a helyiek és a vendégek is. Annak érdekében, hogy ez a jövőben is így legyen, közel 700 tő virág lett kiültetve a településen a közhasznú munkások közreműködésével.

A terveknek megfelelően, június közepén felállították a templomot körülölelő új kerítést. Az egyházi szertartás szerinti avatóünnepség időpontját a későbbiekben jelölik majd ki.

CSERKÚT

A Norvég Alap közel 25 millió forintos támogatásával, valamint önkormányzati forrás segítségével, sor kerül a polgármesteri hivatal és a körjegyzőség épületének teljes akadálymentesítésére. Sikeres közbeszerzési pályázat esetén a kivitelezési munkálatok szeptemberben kezdődhetnek el.

Elkészültek az önkormányzat kezelésében lévő külterületi utak karbantartási és felújítási munkálatai, kb. 2,5 millió forint értékben.

FALVAK HÍREI

Május 1-jén került megrendezésre a II. Cserkúti Bográcsos Főzőnap a horgásztónál. A főzés kezdete mindenkinek a saját belátására volt bízva, de a déli harangszóra kívánatos volt elkészülni az étellel, melyet mindenki örömmel fogyasztott ezen a jó hangulatú napon.

Az önkormányzat a közhasznú munkások segítségével befejezte a település virágosítását, közel 700 tő növényt ültettek ki a közterekre és a házak elé.

HELESFA

Már javában folynak a szabadidőpark építési munkálatai, többek között a tereprendezés. A LIEDER program keretében, az uniós játszótér játékeinak felszerelése, és a környezet végleges kialakítása a hetekben várható.

A belvíz nem okozott jelentős kárt a településen, köszönhetően a kora tavasszal elvégzett ároktisztítási munkáknak.

A 2009-ben megépített járda kivitelezésével kapcsolatban kifogásokat emelt az önkormányzat, a garanciális javításokat a vállalkozó rendben elvégezte.

Parkosítási munkákat végeztetett az önkormányzat a falu sporttelepi részén, a munka rendben lezajlott.

HETVEHELY

Az IKSZT pályázaton 31 millió forintos támogatást nyert a település. Ezen forrás segítségével lehetőség nyílik a szolgáltatóház épületének bővítésére.

Megnyílt az erdei iskola a Mecseki Erdőgazdaság fenntartásában. Az önkormányzat arról is szerződést kötött az erdőgazdasággal, hogy az étkeztetést a szolgáltatóház konyhája biztosítja.

A szennyvíz-beruházás vízjogi engedélyre jogerőre emelkedett, így megkezdődhetnek a finanszírozási tárgyalások a bankokkal.

KÖVÁGÓSZŐLŐS

Már folynak a főtér díszkivilágításának előkészítő munkálatai, jelenleg a világítótestek kiválasztása zajlik. A beruházás a DDOP (Dél-dunántúli Operatív Program) pályázati forrásának segítségével valósulhat meg.

A felújítás után hamarosan újra látogatható lesz a megújult Bányászati Múzeum kiállítása. A munkálatokat a Mecsek-Öko Zrt. munkatársai végezték.

A Zsongorkő Baráti Kör szervezésében június 19-én tartották első találkozójukat a Mecseki Ércbányászati Vállalat III-as számú bányauzemének dolgozói. A rendezvény helyszíne a múzeum és a kultúrház udvara volt. Sok régi dolgozó jelent meg ezen a jó hangulatú összejövetelen.

Folytatódik az egészségház és udvarának rendbetétele. Felújítják a garázst, és kialakítanak egy új személyzeti parkolót is. Ezenkívül új kerítést és egy új bejárati kaput kap a létesítmény. Az udvar parkosításával véget érnek az intézményben már több éve folyó fejlesztési munkálatok.

KÖVÁGÓTÖTTÖS

A település műemlék orgonájának felújításához, illetve átépítéséhez 4 millió Ft összeggel járul hozzá az Oktatási és Kulturális Minisztérium.

A térfelügyelő kamerarendszer kivitelezési munkálatai befejeződtek, ezzel is sikerült erősíteni a polgárok biztonságérzetét. Az üzembe helyezett térfelügyelő-kamerákra nagy szükség van a településen az értékvédelem érdekében, mert a helyi polgárőrség már megszűnt.

Pünkösdkor rendezték meg a településen a falunapot. A délelőtti programok a gyerekeknek szóltak: volt légvár, kisvasút, körhinta. Délben pedig a település lakóit és a vendégeket egy kiadós ebéddel várták a szakácsok. A délután a kulturális programokról szólt, este pedig Balázs Pali szórakoztatta a jelenlévőket.

Újabb munkalehetőségek nyílnának meg

(Folytatás az 1. oldalról)

– *Boda polgármestereként miről tud beszámolni, épül-szépül a falu?*

– Ami Bodát illeti, az egyik nagy idei fejlesztésünket már felavattuk. Ez a műfüves pálya volt, melyet Mészöly Kálmán 61-szeres válogatott labdarúgó jelenlétében adtunk át a sportolni vágyó helyieknek. Ezekben a hetekben készül el a Virágszoborpark harmadik üteme, az újabb beruházás mintegy kilencmillió forintba került. Ennek keretében tovább bővült a sétány, ahova újabb padokat is kihelyeztünk. Az önkormányzat segítséget nyújtott az egyházközség pályázatához is, akik mintegy ötmillió forint értékben újíthatják fel a település templomtornyát, reményeink

szerint még az idén. A templomtető teljes felújítása egyébként már elkészült, mintegy hétmillió forintos költséggel, önkormányzati segítséggel. Meg kell említeni a postapartner programot, melynek pályázatát elnyertük, így nem kerül veszélybe a postánk. Végezetül az Integrált Községi és Szolgáltató Terek (IKSZT) pályázatáról is említést tennék. Ez egy negyvenkétmillió forintos beruházás, aminek szintén a nyertesei vagyunk. A közbeszerzési eljárás megindítása az első lépés, jelenleg ezen dolgozunk, majd 2011-ben indulhat maga a beruházás. Meg kell jegyezni, hogy egy ilyen pályázat levezetése, követése, kivitelezése nem egyszerű dolog, komoly szakértelmet igényel, márcsak a szigorú uniós előírások miatt is.

Szakmai út Szlovéniában

Május 14–17. között Szlovéniában, a krskói atomerőműben tett szakmai látogatást a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs és Területfejlesztési Önkormányzati Társulás 45 fős delegációja. A csoport tagjai voltak a települések polgármesterei, jegyzői, a képviselő-testületek tagjai, és a helyi civil szervezetek képviselői. Az RHK Kft. részéről Nős Bálint tudományos munkatárs és Somogyi Szabolcs koordinációs menedzser, a Paksi Atomerőmű Zrt. részéről pedig Dohóczki Csaba volt jelen.

A szakmai program két látogatásból állt. Először Franc Bogovic, Krsko polgármestere fogadta a delegációt, majd ezután meginvitálta őket a település melletti atomerőműbe. Franc Bogovic beszámolt a jelenlévőknek a település életéről és röviden összefoglalta az épülő radioaktív hulladék-tárolóval kapcsolatos tudnivalókat. Többek között elmondta, hogy Szlovéniában 2003-ban fogadták el azt a törvényt, amely tartalmazta a menetrendet a kis és közepes aktivitású hulladék elhelyezési program időütemezésével kapcsolatban. Ez 2008-ra irányozta elő a telephely kijelölését és 2013-ra az üzembe helyezést. A program kis csúszást szenvedett, így 2009-ben jelölték ki Krsko mellett – az erőműtől 400 m-re – a telephelyet, és az üzembe helyezés várható időpontja pedig 2015–2016 lesz. A tároló silós típusú, az első ütemben 2 db 55 m mély silót alakítanak ki. Az atomerőműből származó majdani leszerelési hulladék mennyiségét is figyelembe véve, összesen 4 silóra lesz szükség.

A lakossági támogatással kapcsolatban Franc Bogovic elmondta, hogy a Krskóban létesülő radioaktív hulladék-tároló telephely kiválasztási folyamata elejétől kialakították az együttműködést a helyiekkel. Az előkészületekbe bevonták a lakosokat, a civil szervezeteket, valamint a helyi vezetőket is. Több bizottságot hoztak létre, akik speciális kérdéseket tárgyaltak meg. Műszaki, biztonsági kérdésekben független, nemzetközi szakértőket is felkértek az ellenőrzésekre. A helyi partnerség sikerre vezetett, mert a közvélemény-kutatások eredményei szerint a helyi lakosság többsége támogatja a projektet. A polgármesteri tájékoztató után került sor az erőmű meglátogatására 20 fős csoportokban, szigorú biztonsági előírások mellett. Egybehangzó vélemény volt, hogy a nyugat-mecseki küldöttség sok, értékes tapasztalatot gyűjtött a szakmai út alatt.

A krskói atomerőmű

Egy 696 MW-os nyomottvizes Westinghouse blokk üzemel. A megtermelt áramot fele-fele arányban osztják meg Szlovénia és Horvátország között. Ez a megtermelt áram a szlovén igény közel 40 %-át teszi ki. A blokk tervezett üzemideje 40 év, aminek a 20 éves meghosszabbításán dolgoznak. Új blokkon is gondolkoznak a székemberek, de túl sok konkrétum még nincs ez ügyben. Egy biztos, ha Szlovéniában új blokk épül, az Krskóban lesz. A 624 erőműves dolgozó 2/3-a a környék lakosságából kerül ki.

Az Nyugat-Mecseki küldöttsége hasznosan töltötte az időt

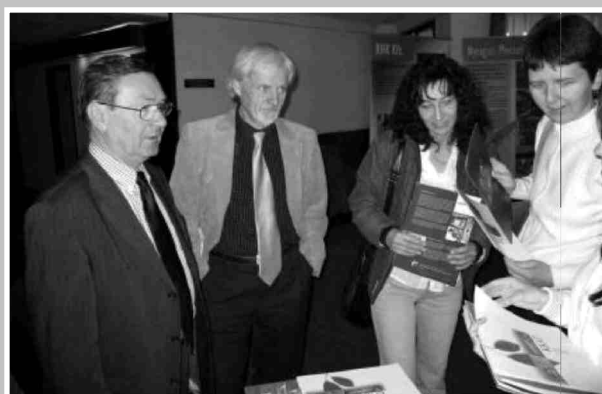
Atomenergiáról mindenkinek

Május 20-án újabb állomására, Egerbe, az Eszterházy Károly Főiskola városába érkezett az „Atomenergiáról mindenkinek” elnevezésű előadássorozat. Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH), a TIT Stúdióval és a Magyar Tudományos Akadémiával közös szervezésben a magyar felsőoktatási központokba viszi el a nukleáris energiatermelés főbb vonatkozásairól szóló ismeretterjesztő konferenciát.

Hagyományosan a vendéglátó intézet egy-egy munkatársa is tart előadást, ezúttal Ujfaludi László tanszékvezető egyetemi tanár beszélt a radioaktív sugárzásról a népes hallgatóságnak. Az RHK Kft. is képviselte magát az eseményen: Buday Gábor műszaki és tudományos igazgató előadást tartott, továbbá a társaság kiállításával és kiadványaival is megismerkedhetett a rendkívüli érdeklődést mutató közönség a szünetekben.

A főként diákokból álló közel százfős hallgatóság a nukleáris energetika jó néhány kérdéskörébe bepillantást nyerhetett a témák szaktekintélyeinek előadásain.

Buday Gábor szívesen állt az érdeklődők rendelkezésére

Buday Gábor a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezésének kérdéseiről, a mélyen felszín alatti tárolás biztonságosságáról beszélt. A hallgatóság képet kapott a nukleáris sugárzás mibenlétéről, a tervezett tároló többszörös védelmének „matrjoska”-elvről, valamint a tudományos elemzéseket megerősítő, azokat megvilágító, az elfogadást segítő természeti analógiákról is.

A konferencia egyik fő gondolata a sokat hangsúlyozott biztonság volt. Dr. Rónagy József, az OAH főigazgatója pedig zárszavában azt húzta alá, hogy a jövő energiájához sok-sok jól képzett fizikusra, mérnökre lesz majd szükség, hosszú évtizedekig.

Örömteli volt, hogy az eseményre nemcsak egriek látogattak el, hanem a környező településekről, városokból is sokan érkeztek.

A generáció, amelyik élvezi az atomenergia előnyeit, gondoskodik a hatások megoldásáról is

Beszélgetés Barnabás Istvánnal, az RHK Kft. üzemeltetési igazgatójával

– *Végzettsége szerint vegyész mérnök. Hogyan jegyezte el magát az atom-energiával?*

– '84-ben végeztem Veszprémben, mint üzem mérnök, és egy álláshirdetést láttam az Izotópkutató Intézetnél. Ott aztán bekapcsolódtam egy olyan munkába, amiben a Paksi Atomerőmű kéménykibocsátásait mértük. Így kerültem kapcsolatba Pakssal, és akkor ajánlottak nekem állást, lakást, meg jó fizetést. Volt egy elég jó lakásunk Pesten, azt kiadtuk, így anyagilag megérte lemennünk, azzal, hogy majd visszamegyünk. De megszerettük, itt ragadtunk. Így kerültem az atomerőműhöz 1989-ben.

– *Több mint 20 éve. Olyan volt ez a munka, mint amelyet várt?*

– Én szerettem. Mindenütt szerettem, amit csinállok. Ilyen téren mázlim van, mert soha nem úgy mentem be dolgozni, hogy jaj, de nehéz lesz... Illetve nem, egyszer két évig laborvezető voltam az ellenőrző zónában, azt nem szerettem. Sok kööttség volt, beöltözni védőruhába mindennap. Börtönbe zárva éreztem magamat.

– *Az RHK Kft. nagy váltás volt?*

– 1998 elején Rónaky József, az OAH mostani főigazgatója mondta, hogy alakul az RHK, és jelentkeztek be. Megkerestem Ormai Pétert, a mostani főmérnököt, aztán el is felejtettem a dolgot. De áprilisban felhívtak, hogy akarok-e menni, és van rá egy nap gondolkodási időm. Nem is vártam ki az egy napot. Alapító tag lettem.

– *Azóta nagy utat járt be az RHK-nál: most hármass funkciója van. Üzemelteti a paksi Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolóját (KKÁT), a püspökszilágyi tárolót, és irányítja az RHK informatikáját. Ez azért mond valamit a munkája jó minőségéről, hiszen rettenetesen nagy falat mind a három külön-külön is, nemhogy együtt.*

– Azért annyira nem nagy falat. Főleg, mert most már elég jó embereim vannak mindenhol. Püspökszilágyban is, az új telephelyvezetőm jól csinálja a dolgát. Jó csapat állt össze. Inkább tényleg csak össze kell fogni, irányítani, határidőkre figyelni. Jó titkárságom is van, nem olyan nehéz így. Valószínűleg szerencsém is van, mert elég jók az embereim, tehát nem nehéz őket irányítani.

– *A munkatársak kiválasztásában mennyire kapott szabad kezet?*

– Teljesen. Kezdetben Frigyesi Ferenc volt a vállalkozási igazgató, akkoriban én Buday Gáborhoz, a jelenlegi műszaki és tudományos igazgatóhoz kerültem, alatta dolgoztam két évig. Utána mondták, hogy most már önállóan kell csinálni az üzemeltetést, mert nagyobb odafigyelést igényel. Addig ez nem volt igazán kézben tartva a KKÁT-nál, meg át kellett venni az engedélyezési kört, és megbíztak engem. Akkor szabad kezet kaptam, azt választottam

ki, akit akartam, és azóta is, a mindenkori főnököm nem nagyon szólt bele.

– *Milyen típusú vezető? Olyan, aki delegál, vagy inkább aki végrehajt?*

– Vegyes. Nem akarok minden kis vacakról dönteni, annál kényelmesebb vagyok. Vannak olyan vezetők, de azok szerintem nem jók, akik minden apróságról tudni akarnak, minden apróságban ők akarnak dönteni, közben meg a nehéz kérdésekben nem merik felvállalni a felelősséget. Inkább a fordítottja a jobb.

– *Az elmúlt öt évre visszatekintve melyik volt a KKÁT-nál és Püspökszilágyon a legnagyobb feladat?*

– Püspökszilágyban a telephelyvezető-váltás volt, ami jól zajlott le. Szintén az én irányításom alá került az a projekt, ami tavaly lezárult, de jövőre folytatódik majd: a hulladék visszatermelése a régen becsukott medencékből. Kivenni belőle, átválogatni, ami nem odavaló. A nagy aktivitású, hosszú élettartamú sugárforrásokat például. Utána tömöríteni, újra csomagolni az egészet és visszarakni a medencékbe. Most készítjük elő a folytatását. Ez egy jó tízéves munka lesz. A KKÁT-ban jól, rutinszerűen megy a munka. Volt egy időszakos biztonsági felülvizsgálat, ez lezajlott. Még érezzük az utóhatásait, mert egy csomó biztonsági előírásra több éves teljesítési határidőt kaptunk. Aztán ha végrehajtjuk, lesz egy kis szünet és kezdődnek az újabb munkák.

– *Szükségesnek tartja, hogy legyen kapcsolata a helyi lakossággal, vagy elég, ha a helyieknek van?*

– Pakson én vagyok az alpolgármester, tehát van kapcsolatom. A mindenkori vezetőnek nem árt, ha vannak ismeretei a helyi közvéleményről. Ezért végezzük például a lakossági kommunikációt, illetve a közvélemény-kutatásokat, ezért van prioritása a PR munkának.

– *Elég régóta alpolgármester. Részt vesz a városi politikában?*

– Amikor idejöttünk, részt vettem a rendszerváltás kori politizálásban. Már az első kormányzati ciklusban önkormányzati képviselő lettem. Mindig tagja voltam a paksi szakszerveletnek, vagy a megyei közgyűlésnek, vagy mindkettőnek. Többször a választási kampányt is én szerveztem. Társadalmi státuszú alpolgármester vagyok, vannak stabil alpolgármesteri napi feladataim. Én írom a szociális jellegű, segélyekről, támogatásokról szóló határozatokat, egy-két ügyet viszek, egy szakképző intézményt is, és nyilván a saját körzetembe tartozó beruházásokat is felügyelem. Most már kissé visszább húzódtam, mert már vannak ifjú titánok. Persze ha van rám igény, akkor szívesen részt veszek mindenben.

– *Az országos politikába nem vágyott?*

– Nem. Arról, hogy a politikából éljen meg az ember, lebeszelném a gyerekeimet.

Az RHK Kft. üzemeltetési igazgatója jó viszonyt ápol a médiával is

– *Ezután, hogy erről a sokféle munkáról, rengeteg feladatról beszéltünk, nehéz megkérdezni, hogy magánélet, pihenés...*

– Utazni nagyon szeretek. Ez a hobbi. Van három gyerekem, a feleségem sajnos pár éve elhunyt, úgyhogy egyedül nevelem őket.

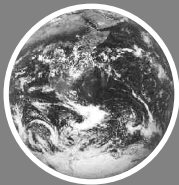
– *Azt mondják a kollégái, hogy igen sok helyen járt már, de az utazás gyakran munka is, hiszen sok olyan helyet bejárt, ahol kiégett kazettákat kezelnek, tárolnak. Így ennek a kérdésnek nemzetközileg is nagy szakértője.*

– Kis túlzás! Nem vagyok én olyan nagy szakértő, de persze, hogy mi van a világban, azt igyekszem megismerni. Sajnos a mi KKÁT-nk nem terjedt el a világban. Nem biztos, hogy sajnos, de az tény, hogy majdnem mindenki konténert épít. Ha nem medencében, vagyis víz alatt akarja tárolni a kiégett üzemanyag kazettákat, akkor konténert telepít, amit ugye a piacról be lehet szerezni. Bizonyos értelemben rosszabb a kazettáknak ott lenni, melegebb van, nem olyan jók a körülmények, de sokkal olcsóbb. Mi most már kényszerpályán vagyunk, mert ez így alakult, és ezt kell bővíteni. Talán most már olcsóbb is lesz, le tudunk menni a konténeres tárolás fajlagos költségeire.

– *Ön szerint milyen a magyar nukleáris ipar szabályozása?*

– Szerintem a magyar atomtörvény abszolút korszerű, mert előírja az atomenergiát alkalmazatótól független intézményt, amelyik a hulladékokról gondoskodik. A finanszírozás megoldott a nukleáris pénzügyi alapba történő befizetésekkel. A vezérgondolat az, hogy az a generáció, amelyik élvezi az atomenergia előnyeit, az gondoskodik a hosszú távú hatások megoldásáról mind pénzben, mind műszakilag.

– *Köszönöm a beszélgetést.*

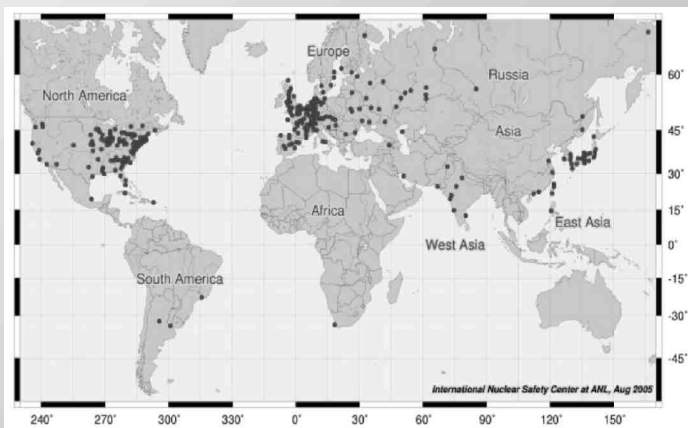
Átalakul az atomerőművek világpiaca

Az utóbbi időben ismét világszerte megélénkült az érdeklődés a polgári célokat szolgáló nukleáris energiaipar iránt. Az új keletű konjunktúra számos tényezőnek köszönhető: legutóbb a világgazdasági helyzet enyhe javulása növelte az energiaigényt, így nőtt a konkurens fosszilis energia ára. Emellett fontosabbá vált az energiaellátás biztonsága, és mindinkább tudatosulnak az éghajlat felmelegedésével járó veszélyek.

A francia Le Monde című újság összesítése szerint jelenleg 31 országban 440 atomerőmű működik, ezek egy része már felújításra szorul. További 40 jobbra feltörekvő ország kíván szert tenni erre az energiaforrásra, hogy így biztosítsa villamos energia szükségletét. Több jelenlegi kőolajtermelő ország pedig a kőolajtartalék kifogyását követő helyzetre próbál felkészülni.

A békés célú nukleáris energia nyugati piacán egészen a legutóbbi hónapokig főleg a francia Areva, az amerikai General Electric és az amerikai-japán Toshiba-Westinghouse cégek osztozkodtak. Nemrég azonban az Abu-Dzabi város által kiírt, 4 reaktor felépítésére szóló pályázatot egy dél-koreai konzorcium nyerte meg a francia Areva cégcsoport ajánlatával szemben. A koreai, a kínai és az orosz atomerőmű-építők mind veszélyesebb versenytársá válnak egy olyan szektorban, amelyben a technológia, az üzemelés biztonsága és az ár egyaránt befolyásolja az eredményt.

2010 februárjában 53 atomerőmű volt épülőben, és jelenleg a tervezés, illetve az előkészítés különböző fokán világszerte több mint 400 erőmű-projekten dolgoznak a World Nuclear Association (Nukleáris Világszövetség) kimutatása szerint. Csak Japán, legalább 14 atomerőmű felépítését tervezi az elkövetkező két évtizedben, mint arról korábban már a Tájéoló is beszámolt. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség új vezérigazgatója, Amano Jukija arra számít, hogy 2015-ig 10 és 25 között lesz azoknak az országoknak száma, amelyek működésbe helyezik első atomerőművüket. Az iparág beruházási piaca 2030-ig akár az 1000 milliárd dollárt is

Jól látható, hogy minél fejlettebb egy térség, annál több atomerőmű üzemel a területen

Több mint félmilliárd forint jutott akadálymentesítésre

Lezárult a Norvég Alap és a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány akadálymentesítési programja. Több mint 95 millió forint talált gazdára a pályázat utolsó, harmadik fordulójában a nukleáris létesítményeket, kutatószobákat befogadó körzetekben.

A Baranya, Bács-Kiskun, Pest és Tolna megye 60 települése számára kiírt komplex akadálymentesítési pályázat utolsó körében heten nyújtották be projektelképzeléseiket, ezek közül ötnek ítélt meg támogatást az alapítvány kuratóriuma. Himesháza, Püspökszilágy, Madocsa, Kalocsa és Véménd összesen valamivel több mint 95 millió forintot osztozhat. A támogatást intézményi akadálymentesítésre fordíthatják.

A csaknem 600 millió forint keretösszegű pályázatot tavaly áprilisban írta ki a paksi atomerőmű által létrehozott és támogatott Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány, azzal a céllal, hogy ösztönözze és támogassa az önkormányzati intézmények, helyi civil szervezetek, társulások, közhasznú és gazdálkodó szervezetek épületeinek akadálymentesítését.

A települések számára rendelkezésre bocsátott összeg nagyobbik részét a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány

korábban maga is pályázat útján nyerte az Európai Gazdasági Térség (EGT) és a Norvég Finanszírozási Mechanizmusok alapjától.

A pályázat első fordulójában 12, a másodikban 9 projekt nyert támogatást, összesen közel 500 millió forint értékben. A három fordulóban 21 településen (köztük NyMTIT tagtelepülésen is) összesen 26 kedvezményezett jutott pályázati pénzhez, közülük sokan már neki is kezdtek a fejlesztések megvalósításának.

A Paksi Atomerőmű Zrt. által létrehozott Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány 2006 áprilisában kezdte meg működését. Célja a település-, a térség- és a gazdaságfejlesztés segítése a hazai nukleáris létesítmények környezetében és a hulladéktároló-helyek kutatásában érintett településkörben, tehát Paks, Kalocsa, Bátaapáti, Boda és Püspökszilágy vonzáskörzetében. A felsorolt térségekben hatvan település található, amelyek összlélekszáma hozzávetőlegesen 136 ezer fő.

A pályázatból nyugat-mecseki közintézményeknek is jutott

Nem könnyű választások

A Mexikói-öbölben millió literszám ömlik a drága nyersolaj a tengerbe, az elzárhatatlan kitörésgátló meghibásodásából. Egyelőre megállíthatatlan, mutatóvonal, hogy a nagyon ígéretesnek tartott mélytengeri olajkitermelés – legalábbis jó időre – zsákutcát jelent. Csaknem hetente jönnek szörnyű hírek sok tíz, olykor száz szénbányász életét követelő szerencsétlenségekről. Ennél jóval ritkábbak ugyan az uránbányákban keletkező bajokról szóló híradások, csak hogy ezek legtöbbször elmaradt és/vagy diktatúrák alatt nyögő országokban található, meglehetősen jól titkolják a bajokat az ottani urak. A vízenergia se maradhat ki a nagy károkat elszenvedők sorából, elég ha a tavaly augusztusban bekövetkezett, százánál több emberéletet követelő szajano-susenszkájai orosz vízerőműben bekövetkezett szerencsétlenségre gondolunk.

Mindeközben az emberiség energiaigénye rohamosan nő, egyes előrejelzések szerint a század közepére a mostaninak a kétszerese lesz. Mi hát a kiút? Nem kevesen, főleg a környezetvédők a megújuló forrásokra esküsznek. Az Európai Unió célja, hogy 2020-ra az energiafelhasználás 20%-a ezekből származzék. Sajnos már most is látható, hogy ez nem fog teljesen megvalósulni. Miért? A problémák többrétegűek. Itt a szél. Nem kerül semmibe, és amúgy is mindig fúj. Már ahol. A tengerpartokon általában igen, és ott külön előny, hogy többnyire egy irányból és egyenesen, ami például Magyarország térségeiben nemigen mondható el. Nálunk sok a szélcsendes nap, és ha túl erősen, viharosan, lökésekben fúj, az sem jó. Amellett óriási területek kellene hozzá, hiszen a száz méter fölötti lapát-átmérőkhöz, meg az egyes rotorok közötti távolságokhoz nagy területek kellene. Ha a paksi atomerőművünk teljesítményét akarnánk szélrotorokkal helyettesíteni, balatonnyi területet kellene lefedni. És akkor még ott a tárolás problémája, hiszen tudvalevő, hogy a villamos energiát csak különleges trükkökkel lehet tárolni. Kellene tehát magaslati vagy kémiai energiátárolókat építeni, melyekre éppen a

szelet preferáló zöldek mondanak heves nemet.

A napenergia ugyancsak ingyen van és szinte állandóan rendelkezésre áll. Már ha süt a nap, bár azért borús időben is használható. A baj csak az, hogy meglehetősen gyenge az átalakítás hatásfoka, legalábbis a foto-elektromos celláké. Amellett ha tömeges energiaellátást akarunk belőlük, akkor ez esetben is óriási területeket kell lefedni a cellákkal (ilyenek egyébként már léteznek, például a napsütötte Kaliforniában, vagy a Mojave sivatagban), avagy újabb javaslatok szerint óriási naptornyokat lehet építeni, mint amilyen már 2007 óta működik az ugyancsak napsütötte Sevillában.

A megújulók legfontosabbja a víz. A világban a villamosenergia-termelésnek csaknem ötödét adják a vízerőművek, bár hátrányuk, hogy ha tartósan nagy szárazság következik be – ami megtörtént néhány éve például Spanyolországban egyszerűen nem működnek. Magyarországon egyelőre – ismert politikai okokból – szitokszó a vízenergia, de jól valószínűsíthető, hogy ez a helyzet meg fog változni. Mindazonáltal akkor is csak kiegészítő energiaforrás lehet nálunk.

Hanem tömeges energiatermelésre még mindig a szén- és az atomerőművek látszanak a legalkalmasabbnak. Meg a gáz, de annak nagy veszélye, hogy erősen kimerülőben vannak világszerte a gázlelőhelyek. A szénerőmű építése olcsóbb, üzemeltetése viszont drágább, mint az atomerőművé. Emellett az utóbbi nem terheli káros gázokkal, porral a légkört, salakhegyekkel a környezetet. Bár a

modern szénerőművek is egyre kevésbé szennyeznek, csak éppen a szűrők, leválasztók, rekultivációs eljárások jócskán megdrágítják. Az atomerőművek esetében viszont a sugárzó hulladékok kezelése és tárolása hoz pluszköltségeket. Van azonban a megújulóknak már most egy nagyon értékes lehetősége: helyi, a hálózattól önálló alkalmazásuk. Például egy-egy nagyobb gazdaságot, falut, házcsoportot kiválóan elláthatnak helyi szélrotorok, amelyek többletenergiajának hálózatba táplálását nem kell méregdrága áron megfizetniük az adófizetőknek. Ugyanez vonatkozhat a napenergia, vagy ha éppen adódik helyben geotermikus lehetőség, a Föld hőjének alkalmazására. Házak, melegágyak, sportlétesítmények fűtésére, világítására kiválóan használhatóak. Igaz, a telepítésük nem olcsó, a geotermikus létesítményeknél pedig az agresszív közeg miatti állandó karbantartások-felújítások is növelik a költségeket. A víz visszatáplálása pedig környezeti károkat elhárítását teszi szükségessé, de kétségtelen, hogy az „üzemanyag” – a napsugárzás, a szél, a föld alól felhozott forró víz – nem kerül pénzbe, nem kell nagy távolságról szállítani és nem is fog ki.

Ám ne feledjük, mindeközben itt lebeg a horizonton a jövő csásos ígérete, a teljesen tisztának mondott fűzési energia. Kérdés persze, hogy az egyelőre rettenetesen sok pénzt felemészítő nagy ígéretet lehet-e, és ha igen, akkor hány évtized múlva lehet majd hasznos forrásként alkalmazni.

*Dr. Szentgyörgyi Zsuzsa villamosmérnök,
a Magyar Mérnök Akadémia tagja*

Zöldenergia-termelés a zöldben, avagy hasznosak a szélrotorok, csak nagy területet foglalnak

Látogatás Bátaapátiban

A Zsongorkő Baráti Kör szervezésében június 3-án Bátaapátiban, a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tárolóban (NRHT) tett látogatást az NyMTIT tagtelepüléseinek polgáraiból álló küldöttség.

A csoportot elkíserte Szódi Imre, az RHK Kft. műszaki és tudományos igazgató-ságának főmunkatársa is, aki egyben a szakmai programot vezette. A szakember röviden ismertette az épülő mélységi tároló felépítését, és beszámolt a biztonsági tudnivalókról, hiszen a bányászati munkák a látogatás alatt is folytak. A küldöttség tagjai sisakot, gumicsizmát, védőruhát, és egy vállra vehető légzőkészüléket is kaptak, így betartva a szigorú előírásokat.

A résztvevők gyalogosan járták körbe a lejtősaknák felszinközeli részét, megtekintve az ott létesült kiállítást, amely a bátaapáti tároló történetét és szerkezetét hivatott bemutatni. Az ott eltöltött idő során tárgoncákkal és egyéb járművekkel is találkozhattak a vendégek, így megtapasztalva, milyen is egy bánya testközelből.

A Zsongorkő Baráti Kör évek óta szervez látogatásokat az NRHT-ba jegyezte meg Varga Géza, a baráti kör elnöke, majd hozzátette, hogy céljuk a lakosság minél szélesebb körű tájékoztatása. Márpedig a legkézenfekvőbb megoldás erre az, hogy ha valaki saját szemével győződik meg arról, hogy a radioaktív hulladék-elhelyezés kellő körültekintéssel és hozzáértéssel, nagy biztonsággal valósítható meg.

Varga Géza és Szódi Imre ismertette a tudnivalókat

Niels Bohr verseny hatodszorra

A házigazdák idén is kitétek magukért, a győztes betvehelyiek értékes ajándékokat is kaptak a vándorkupa mellé

„Ha május, akkor Hetvehely, ha Hetvehely, akkor Niels Bohr fizika- és kémiaaverseny.” A jól ismert szlogen jegyében, május 3-án a település szolgáltatóháza, valamint a sportszarnok adott otthont a hatodik alkalommal megrendezett Niels Bohr fizika és kémia tanulmányi versenynek. A megmérettetésen részt vettek az NyMTIT települések iskoláinak hetedik és nyolcadik osztályos tanulói, négyfős csapatokba rendeződve, és a két említett tantárgyban mérték össze tudásukat.

A tanulókat Wágner Antal, Hetvehely polgármestere és Kovács Győző, az NyMTIT elnöke köszöntötte. Wágner Antal beszédében elmondta, öröm számára, hogy Hetvehely adhat otthont ennek a rangos tanulmányi versenynek a térségben, és reményét fejezte ki, hogy az itt szerzett ismereteket a későbbiekben is hasznosítani tudják majd a résztvevők.

A versenyzők elsőként a fizika és kémia tantárgyakból szerzett ismereteikről adtak számot egy tesztlap segítségével, majd egy rövid szünet után a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. munkatársainak vezetésével játékos szellemi vetélkedőre került sor, amiben nagy örömmel vettek részt a tanulók.

Az idei évben a paksi Energetikai Szakközépiskola tanulóinak és tanárainak bemutató kísérletei arattak nagy sikert, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy

többen azonnal ki szerették volna próbálni a látottakat.

Az eredményhirdetésre a szolgáltatóházban került sor, ahol Szabó Attila, az RHK Kft. PR főmunkatársa méltatta a verseny jelentőségét, és felkérte a társulás polgármestereit, hogy adják át a jól megérdemelt ajándékokat és okleveleket. A tavalyi évhez hasonlóan, a hetvehelyi tanulók idén is remekül helyálltak, és újra elnyerték a vándorkupát. A csapatagoknak (Kocsis Vivien, Józsa Barbara, Vass Zsanett, Sándor Attila és a felkészítő tanár, Nagy Beatrix) ezúton is gratulálunk! A dobogóra még Boda és Kővágószőlős került fel. A rendezvényt az NyMTIT, az RHK Kft., valamint a Mecsekérc Zrt. támogatta.

NYUGAT-MECSEKI
Tájéoló
Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágóötös

KISTÉRSÉGI LAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli
(1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető
igazgatója. Szerkeszti
a szerkesztőbizottság.
Készült a Ferling PR Kft.
közreműködésével.
Nyomás: V-TESA Bt.

ISSN 1786-0563